

Memo: informeren over concept afspraken financiering bodemtaken

Aan: AB RUD en ODRU (via RVO's RUD en ODRU)

D.d.: 25 juli 2022

Status: 3^e concept inclusief opmerkingen uit digitaal inloopuurtje op 28 juni.

Beste RVO's van de ODRU en de RUD,

Op 28 juni jl. is er een inloopuurtje geweest om de concept afspraken over de verdeling van het te verwachten rijksbudget voor de uitvoering van de basistaken bodem met elkaar te bespreken. Deze afspraken zijn opgesteld door de Stuurgroep Financiering Bodem Omgevingswet¹. Dit inloopuurtje heeft geleid tot een aantal aanvullingen maar geen opmerkingen op de afspraken zelf. De logische vervolgstap was geweest om deze afspraken voor akkoord voor te leggen aan de beide AB's in september. Echter, vooralsnog is er op landelijk niveau nog geen besluit genomen over de verdeling van de middelen voor de uitvoering van de bodemtaken. Het past dan niet om regionaal al wel afspraken vast te leggen.

De voorbereiding van de uitvoeringsprogramma's en inzet van de RUD en ODRU voor volgend jaar zijn al wel gestart en is het gewenst dat we wel een handvat hebben.

Advies Stuurgroep

De Stuurgroep Financiering Bodem Omgevingswet zal aan de beide DB's verzoeken om onderstaande afspraken in concept en **ter informatie** te agenderen in AB RUD op 15 september en AB ODRU op 29 september.

Het advies van de Stuurgroep is om deze concept afspraken te gebruiken als uitgangspunt voor de verdere voorbereiding op de taakuitvoering bodem in 2023. Besluitvormig over de afspraken zal dan eind van het jaar in de beide AB's plaatsvinden.

Concept afspraken

Doel afspraken

We maken afspraken over de wijze van financieren en niveau van taakuitvoering in relatie tot de hoogte van de financiële middelen voor de uitvoering van de VTH Bodemtaken voor 2023-2028 door provincie en gemeenten.

In de provinciebrede Samenwerkingsovereenkomst Omgevingswet, versie 2^e consultatieronde, is t.a.v. de financiering de volgende afspraak opgenomen:

- c) Voor de haalbaarheid van alle afspraken met betrekking tot het onderwerp bodem geldt, dat deze afhankelijk zijn van een overeenstemming over de financiering van de bodemtaken tussen de betrokken bevoegd gezagen. De financiële afspraken tussen de bevoegde gezagen kunnen pas worden gemaakt, wanneer er vanuit het Rijk duidelijkheid is over de financiering van bodemtaken onder de Omgevingswet.

De afspraken in dit memo zijn bedoeld als uitwerking van deze afspraak in deze samenwerkingsovereenkomst.

Afbakening

¹ De Stuurgroep Financiering Bodem Omgevingswet bestaat uit vertegenwoordigers van de Provincie Utrecht, RUD-gemeenten en ODRU-gemeenten.

De afspraken richten zich op de basistaken² die overgaan van provincie naar de gemeenten. Voor de uitvoering van deze taken komt de huidige Rijksfinanciering die nu naar de provincie gaat voor deze taken beschikbaar.

In dit memo wordt wel de monitoring voor de zogenoemde plustaken meegenomen, maar niet de financiering van deze plustaken. Er komt geen financiering vanuit het Rijk voor deze plustaken. De plustaken zijn grotendeels taken die de gemeente al uitvoert, zoals bodeminformatie, en deels nieuwe taken als beleid.

Analyse

Basistaken

Er een analyse door een projectgroep³ gemaakt om te komen tot een indicatieve verdeling van de omvang van de werkzaamheden (uren) op basis van de informatie die beschikbaar is bij de RUD. In onderstaande tabel staat het resultaat van deze indicatieve verdeling van uren op hoofdlijnen. Zie tabel in bijlage 1 voor de indicatieve verdeling per gemeente. In deze bijlage staan ook de uitgangspunten die voor deze verdeling gehanteerd zijn.

Basistaken	Vergunning-verlening (uren)	Toezicht en handhaving (uren)	Totaal (uren)	Verdeling
RUD	971	1214	2185	26%
ODRU	2725	3411	6136	74%
Totaal			8321	

Let op: - de gemeenten Utrecht en Amersfoort zijn niet meegenomen in dit overzicht omdat die als Wbb-gemeenten ook de komende jaren direct financiering vanuit het Rijk zullen ontvangen.

- In eerste instantie vallen veel locaties nog onder het overgangsrecht. Die locaties vallen onder verantwoordelijkheid van de provincie en worden door de Provincie Utrecht uitgevoerd en gefinancierd. Naar verwachting zal er pas na een paar jaar een goed beeld zijn hoeveel uur de gemeenten nodig hebben voor het uitvoeren van deze taken. Dit betekent ook dat naar verwachting het eerste jaar de financiën voor de gemeenten voldoende zullen zijn voor de uitvoering van de basistaken.

Op basis van deze verdeling is een berekening te maken wat het benodigd budget is, zie onderstaande tabel. De landelijke bijdrage in 2022 is € 770.632. Het tekort op het totaal komt op ca. € 81.000,-.

	beschikbaar budget	uren	uurtarief 2023	benodigd budget	verschil
RUD	€ 200.364	2186	€ 113	€ 247.018	€ 46.654-
ODRU	€ 570.268	6136	€ 98,50	€ 604.396	€ 34.128-
totaal	€ 770.632	8322		€ 851.414	€ 80.782-

Plustaken

Met de overdracht van provincie naar gemeenten verschuift ook een aantal niet basistaken naar de gemeenten. Voor deze taken komt er geen direct extra financiering beschikbaar. Het zijn deels taken die de gemeenten al doen, maar waarvan de omvang van de taken toeneemt, zoals advisering bij bouwaanvragen, bodemloket gemeente. Dit betreft voornamelijk vraag gestuurde werkzaamheden

² De basistaken zijn de VTH-taken bodem uit de Wet Bodembescherming, Wbb, waarvoor onder de Omgevingswet de bevoegdheid over gaat van de provincie naar de gemeente. Deze basistaken worden verplicht uitgevoerd door de Omgevingsdiensten.

³ Projectgroep bestond uit vertegenwoordigers provincie, RUD, ODRU en gemeenten.

die de gemeente moet uitvoeren. Deels komen er nieuwe taken voor b.v. beleid. Voor beleid zijn afspraken over kennisondersteuning in voorbereiding. Onduidelijk is in hoeverre daarmee de kosten voor beleid kunnen worden gedekt.

Er is ook een inschatting voor deze verschuiving van plustaken gemaakt, zie in onderstaande tabel. In bijlage 1 is een specificering per gemeente gemaakt. De taken die vallen onder het overgangsrecht blijven bij de provincie en worden door de Provincie Utrecht zelf gefinancierd.

Plustaken	Vergunning-verlening (uren)	Toezicht en handhaving (uren)	Inschatting totaal (uren)
RUD <i>Provincie</i>	256	2301 <i>1200</i>	2557
ODRU	616	2295	2911
Totaal			5468

Aangezien er geen financiering tegenover de uitvoering van de Plustaken staat, dienen gemeenten hier eigen middelen voor te reserveren.

Te maken afspraken

Onderstaand het voorstel voor te maken afspraken over de verdeling van de financiën voor de uitvoering van de basistaken :

1. Het AB RUD en AB ODRU stellen de afspraken vast.
2. De verdeling zoals opgenomen in bijlage 1 is het uitgangspunt voor de verdeling van de gelden voor de jaren 2023 en 2024 (bij inwerkingtreding Omgevingswet per 1 januari 2023).
3. Het budget wordt volgens de verdeling 26% RUD en 74 % ODRU door de provincie toegewezen aan beide Omgevingsdiensten.
4. De RUD en ODRU maken met hun gemeenten afspraken in het UVP over uitvoering van deze basistaken bodem op grond van de verdeelsleutel opgenomen in bijlage 1.
5. De Rijksbijdrage wordt in zijn geheel ingezet voor de uitvoering van deze basistaken bodem. Ieder jaar worden bij het opmaken van de eindafrekening eventuele tekorten en/of overschotten die bij de uitvoering van de werkzaamheden zijn ontstaan, verrekend tussen de gemeenten. In eerste instantie wordt verrekend tussen de RUD-gemeenten en tussen de ODRU-gemeenten. Mocht er aanleiding toe zijn, omdat in de praktijk de uurinzet veel afwijkt van de afgesproken verdeelsleutel, dan vindt ook verrekening plaats tussen de RUD en ODRU
6. Als er in totaliteit aan het eind van het jaar er een tekort of overschot is, dan wordt bij de verrekening de verdeelsleutel in bijlage 1 gehanteerd. De ‘Stuurgroep financiën bodem Omgevingswet’ maakt een voorstel voor de uiteindelijke verdeling. De Stuurgroep kan hierbij beargumenteerd afwijken van de verdeelsleutel in bijlage 1 als de daadwerkelijke inzet teveel afwijkt van deze verdeelsleutel. De Stuurgroep maakt hierbij gebruik van de monitoring zoals verwoord onder punt 8 die de beide Omgevingsdiensten uitvoeren. De Stuurgroep kan op basis van de monitoring ook met een voorstel komen tot aanpassing van de verdeelsleutel.
7. Ieder voorjaar vindt besluitvorming over het voorstel van de Stuurgroep plaats zoals genoemd onder punt 6 in AB RUD en AB ODRU.
8. De Stuurgroep maakt afspraken met beide Omgevingsdiensten over de monitoring van de basistaken en plustaken. Deze monitoring gebeurt per gemeente en per taak uurinzet, efficiëntie (aantal uur per product) en geleverde kwaliteit. De gemeenten Utrecht, Amersfoort worden ook meegenomen bij deze monitoring om een compleet beeld te krijgen.